

Päiväkoti Tipitii toimintasuunnitelma 2024-2025

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä: Arvot

Rohkeus näkyy meillä siinä, että päiväkodissa on kannustava ilmapiiri. Kaikki saavat rauhassa harjoitella ja opetella uusia asioita. Kannustava ilmapiiri luo turvallisen oppimisympäristön, jossa kaikki voivat rohkeasti opetella asioita ja kokea oppimiseniloa.

Reiluus näkyy meillä siinä että huomioimme kaikki yksilöinä. Jokainen saa olla oma itsensä ja se riittää. Kaikki huomioidaan tasavertaisesti ja kaikkia kuunnellaan. Jokainen saa kokea osallisuutta päivittäin.

Vastuullisuus näkyy meillä siinä, että huomioimme päivittäin kestävän elämäntavan ja hyvien tapojen noudattamisen. Kestävän tulevaisuuden huomiointi näkyy myös arjen pienissä asioissa, kuten materiaalien säästämässä ja kierrättämässä.

*****

Esikoulussa rohkeus näkyy siinä, että tuemme lapsen oman identiteetin rakentumista. Kannustamme lapsia tekemään omia valintoja ja olemaan ihana oma itsensä. Kannustamme eskarissa lapsia myös rohkeasti osallistumaan kaikenlaiseen toimintaan, kokeilemaan uutta ja yrittämään parhaansa.

Reiluus näkyy esikoulussa lisäksi myös siinä, että harjoitteleme lapsien kanssa toimimaan reilusti eri arjen tilanteissa. Harjoitteleme siivoamaan omat jälkemme, tuntemaan omat rajamme, odotamme omaa vuoroamme ja kohtelemme toisiamme reilusti.

Vastuullisuus näkyy eskarissamme myös siten, että harjoitteleme ottamaan sopivan määrän ruokaa ja esimerkiksi pesemään kädet ekologisesti.

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä: Vastuun jakautuminen päiväkodissa:

Tipitiin päiväkotia on pieni yksikkö, jossa vastuu jakautuu tasaisesti työntekijöiden kesken. Pedagoginen vastuu on opettajilla, mutta päiväkodissamme jokainen työntekijä toteuttaa laadukasta varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogiikkaa päivittäin. Päiväkodissamme on kuitenkin kaksi päätiimiä: yläkerran eskaritiimi ja alakerran tiimi, joiden vastuulla on eri asioita. Yläkerran tiimillä on viikottainen palaveriaika, jossa keskitytään toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin sekä lapsihavaintoihin. Alakerran palaveri järjestetään kuukausittain, jossa keskitytään samoihin teemoihin yläkerran tiimin kanssa.

Alakerran tiimi vastaa 1-5 vuotiaiden pedagogiikan suunnittelusta. Alakerran tiimiin kuuluu yksi opettaja ja kaksi lastenhoitajaa. Alakerran tiimi koostuu kahdesta lapsiryhmästä. Tiimi suunnittelee toiminnan niin, että se on varhaiskasvatussuunnitelman mukaista. Alakerran tiimi huolehtii jokaiselle alakerran lapselle myös henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman.

Yläkerran tiimi muodostuu kahdesta varhaiskasvatuksen opettajasta ja yhdestä ryhmävastustajasta. Yläkerran tiimi on vastuussa esiopetuksen suunnittelusta, esiopetussuunnitelman toteutumisesta sekä jokaisen esikoululaisen leopsin laadinnasta.

Yläkerran tiimi on vastuussa myös työhyvinvointiasioista yhdessä päiväkodin johtajan kanssa.

Kasvu ja oppiminen: Lasten kielellinen kehitys

Päiväkodissa on paljon kirjoja ja ne ovat lasten saatavilla. Käymme säännöllisesti lainaamassa kirjoja kirjastoautolta, josta lapset saavat valita mieluisia kirjoja. Lepohetkillä luetaan päivittäin ja luetut kirjat merkitään lukutoukkaan. Kirjoja luetaan säännöllisesti myös pienryhmissä, jolloin kirjoista myös keskustellaan yhdessä. Lorutteleme ja laulamme paljon pienryhmätuokioilla sekä arjen askareiden lomassa.

Päiväkodin oppimisympäristöissä on monipuolinen kuvatuki. Myös kirjain- ja numeromerkit ovat esillä eri tiloissa. Hyödynnämme päiväkodissamme kielitietoista ympäristöä, joka näkyy ympäristöön sijoitetuilla teksteillä, päiväjärjestyksillä ja kalentereilla.

Lasten mielenkiinnon kohteet ja ihmettelyn aiheet huomioidaan ja etsimme niihin yhdessä tietoa eri lähteistä. Lasten mielenkiinnon kohteita havainnoidaan päivittäin päiväkodin arjessa. Lasten kiinnostuksen kohteita on mahdollisuus laajentaa suuremmiksi kokonaisuuksiksi ja projekteiksi lasten innostuksen mukaan.

Lasten kanssa keskustellaan paljon. Keskusteluja käydään kahden kesken sekä ryhmässä. Järjestämme säännöllisesti myös lasten palavereja, jossa lapset pääsevät tuomaan toiveitaan esille ja arvioimaan toimintaa.

*****

Eskarissa lapsille luetaan ääneen päivittäin. Laulamme, lorutteleme ja riimittelemme myös paljon. Esikoulussa yhdessä ääneenluetut kirjat kootaan myös lukutoukkaan, joka kasvaa, mitä enemmän kirjoja luetaan. Eskarissa harjoitellaan säännöllisesti lukivalmiuksia, kuten kirjain-äännevastaavuuksia, tavuttamista ja alku- ja loppuäänteen tunnistamista.

Kuvatuki, ohjeiden ja toimintojen pilkkominen, viittomat yms. ovat kaikki yksilöllisen kielellisen tuen tarjoamisen muotoja, jotka hyödyttävät koko ryhmää. Käytämme näitä tuen muotoja päivittäin esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen arjessa.

Esikoulussa toteutamme kielitietoista opetusta esiopetusta leikittelemällä kielellä ja loruttelemalla. Tutustumme erilaisiin kirjoihin ja kirjallisuuteen monipuolisesti eskarivuoden aikana. Monilukutaitoa harjoitteleme lisäksi myös tutkimalla erilaisia kuvia ja etsimällä tietoa kirjoista ja netistä. Harjoitteleme myös mm. laskemaan eri kielillä ja katsomme lyhyitä opetus- tai kielisuihkuvideoita eri kielillä. Leikimme laululeikkejä suomen kielen lisäksi englanniksi ja ruotsiksi.

Kasvu ja oppiminen: Tunne- ja vuorovaikutustaidot, turvataidot

Päiväkotimme on pieni ja kaikki lapset ja aikuiset tuntevat toisensa. Päiväkodissa on viikoittain koko päiväkodin yhteisiä kerhoja ja järjestämme myös säännöllisesti kaikille yhteisiä teemapäiviä, juhlia ja projekteja. Lisäksi kuukausittain vaihtuvat toiminnan teemat ovat kaikille lapsille yhteiset. Tänä vuonna teemana on erilaiset seikkailut. Nämä koko päiväkodin yhteiset puuhut lisäävät tuttuutta ja hyvää me-henkeä.

Päiväkodissamme on päivittäistä pienryhmätoimintaa iänmukaisissa pienryhmissä. Kauden alussa panostamme pienryhmätoiminnassa tutustumiseen ja ryhmäytymiseen. Tutustumista tehdään keskustellen, leikkien ja laulaen. Lapsen pienryhmä pysyy samana koko toimintakauden ajan ja omasta pienryhmästä tulee lapselle tärkeä ja turvallinen ryhmä. Tutussa ja turvallisessa ryhmässä myös tunteiden ilmaisu on luontevaa ja vuorovaikutus on avointa.

Tunne- ja vuorovaikutustaitoja harjoittelempa päivittäin monipuolisten työtapojen kautta. Ohjattu ja vapaa leikki mahdollistavat tunne- ja vuorovaikutustaitojen käsittelyn lapsilähtöisesti ja lapsen kehitystason huomioiden. Lisäksi harjoittelempa tunne- ja vuorovaikutustaitoja säännöllisesti pienryhmissä.

Henkilöstömme on sitoutunut työhönsä ja käytämme tuttuja sijaisia. Tutut ja turvalliset aikuiset luovat vankan pohjan turvalliselle päiväkotipäivälle. Henkilöstö perehtyy päiväkodin turvallisuuohjeisiin säännöllisesti ja turvallisuus korostuu uuden työntekijän perehdyttämisessä. Henkilöstön ensiaputaitoja pidetään yllä säännöllisellä kouluttautumisella. Turvallisuuoharjoituksia teemme elo- ja syyskuun aikana esim. poistumisharjoitus ja sisälle siirtymisen harjoitus.

Päiväkotimme sijaitsee metsän keskellä ja sen vuoksi toiminnassamme korostuu myös turvallisuuden huomiointi luonnossa. Harjoittelempa turvallista liikkumista ja olemista luonnossa kaikkien lasten kanssa.

*****

Eskarissa lisäksi luomme yhdessä lasten kanssa ryhmän säännöt, jotka ohjaavat lapsia huomioimaan toisensa ja tukevat erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Sääntöjen avulla myös kannustetaan eskareita toimimaan yhtenä tiiviinä ryhmänä. Yhteisten pelien ja sääntöleikkien avulla harjoittelempa tunteiden tunnistamista ja säätelyä viikoittain.

Hyödynnämme esikoulussa positiivista pedagogiikkaa päivittäin. Meillä on käytössä peukkuhelimipurkki, jonka tarkoituksena on nostaa aktiivisesti esille pieniä onnistumisia ja positiivisia asioita kaikkien huomattavaksi. Peukkuhelimien täyttymistä juhlistamme lasten suunnittelemissa juhlilla.

Esikoulussa harjoittelempa tunnistamaan vahvuuksia yhdessä eskarin maskotin Superkettu SUPEN kanssa, joka kertoo eskareille erilaisia vahvuustarinoita eskarivuoden aikana. Näitä vahvuuksia bongaamme eskarin arjesta yhdessä lasten kanssa.

Harjoittelempa esikoulussa turvataitoja päivittäin. Harjoittelempa omien rajojen tunnistamista sekä myönteistä suhtautumista itseään kohtaan. Kiinnitämme huomiota siihen, että kavereiin kosketaan nätisti, kunnioittaen toisen itsemäärämisoikeutta. Kaunista kosketusta harjoittelempa säännöllisesti mm. satu- ja pallohieronnan avulla.

Lokakuussa eskarit osallistuvat Ouluhallissa järjestettävään Turvaa Tenaville -tapahumaan, jossa lapset pääsevät tutustumaan mm. pelastuslaitosten ja liikenneturvan tehtäviin ja toimintaan.

Kasvu ja oppiminen: Leikki

Järjestämme päivittäin runsaasti leikkiaikaa. Lapset saavat päivittäin valita itse leikkitiloja ja leikkejä. Kaikissa tiloissa on käytössä leikinvalintakuvat. Henkilöstö on lähellä ja läsnä leikkitilanteissa. Päiväkodissa on säännöllisesti myös ohjattua ja tuettua leikkiä, jolloin aikuinen on aktiivinen osallistuja leikissä. Leikkiympäristöjä muokataan koko ajan lasten mieltymysten mukaisiksi ja leikkiin houkutteleviksi. Lähes tulkoon kaikki leikkivälineet ovat lasten ulottuvilla. Annetaan tilaa lasten ideoille ja ajatuksille muokata tai laajentaa leikkejä.

Leikimme aina pienissä porukoissa. Leikki on myös tärkeä osa pienryhmien toimintaa. Päiväkodissa ei ole eri osastoja, joten pienet ja isot lapset sekä sisarukset saavat halutessaan leikkiä yhdessä. Panostamme ryhmäytymiseen ja yhteishenkeen. Pienessä päiväkodissa kaikki tuntevat ja tietävät toisensa ja tämä tukee myös lasten leikkiin osallistumista. Henkilöstö havainnoi leikkejä aktiivisesti ja puuttuu välittömästi leikkien pulmatilanteisiin. Vaihtelemme myös säännöllisesti leikkiporukoita.

Kannustamme lapsia pitkäkestoiseen leikkiin. Aikuinen on tarvittaessa rikastuttamassa leikkejä. Leikkejä ei tarvitse aina kerätä pois, vaan kivoja leikkejä voi halutessaan jatkaa myöhemmin.

Huoltajille kerrotaan päivittäin lapsen leikeistä. Myös leikkien pulmatilanteista kerrotaan avoimesti ja pyrimme löytämään yhdessä ratkaisuja niihin. Painotamme vanhemmille leikin tärkeydestä ja siitä, että järjestämme leikille paljon aikaa. Myös päiväkodin infopaketeissa, jotka lähetetään huoltajille, on avattu tarkemmin leikin merkityksestä lapsen kehitykselle.

Päiväkodissamme vietetään myös silloin tällöin oman lelun päivää, jolloin jokainen lapsi saa halutessaan tuoda oman vapaavalintaisen lelun päiväkotiin.

*****

Esikoulussa lisäksi käytämme usein leikkiä oppimistilanteena, jossa samalla harjoittelemme tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Lisäksi hyödynnämme paljon projektimuotoista oppimista, jossa usein esimerkiksi äidinkielen ja matematiikan sisällöt opitaan leikin kautta. Harjoittelemme esikoulussa myös aktiivisesti yhteisiä sääntöleikkejä ja -pelejä. Tipitiin piha välineineen sekä lähiympäristö tarjoavat turvallisen ja rauhallisen ympäristön ulkoleikeille, liikunnalle ja luonnonilmiöiden tutkimiselle. Lähimetsässä käydään oppimassa luonnonilmiöitä ja erätaitoja säännöllisesti. Työtapoja käytetään monipuolisesti ja pyrkimyksenä on laaja-alainen, kokonaisvaltainen ja projektinomaisen oppimisen ja leikin tukeminen.

Kasvu ja oppiminen: Laadukas ja yhdenvertainen varhainen tuki varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Päiväkodissämme jokainen työntekijä suunnittelee, toteuttaa ja arvioi lasten tukea. Tuen tarpeen perustana toimii lapsihavainnointi. Lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista havainnoidaan aktiivisesti päivittäin. Pienessä päiväkodissa koko henkilöstöllä on mahdollisuus tehdä havaintoja kaikista päiväkodin lapsista. Henkilöstö myös kirjaa havaintoja ja jakaa havaintojaan työtiimissä säännöllisesti. Tuen tarpeen ilmetessä toimitaan kolmiportaisen tuen mallin (yleinen/ tehostettu/erityinen tuki) mukaisesti ja suunnitellaan tarvittavat tukitoimet. Teemme aktiivista yhteistyötä varhaiserityisopettajan ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Tukitoimista ja niiden vaikuttavuudesta keskustellaan ja reflektoidaan yhdessä tiiminä. Päätökset tuen portaalta toiselle siirtymisestä tehdään aina yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan, huoltajien ja mahdollisten muiden moniammatilliseen tiimiin kuuluvien henkilöiden kanssa.

Huoltajien kanssa keskustellaan avoimesti päivittäin ja mahdolliset tuen tarpeet otetaan puheeksi rohkeasti. Jokaiselle lapselle tehdään oma varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä huoltajien kanssa, jossa kuvataan lapsen oppimiselle, kasvulle ja kehitykselle merkittävimmät seikat.

Päiväkodissa vierailee säännöllisesti konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Veo osallistuu aktiivisesti lapsen tuen suunnitteluun, järjestämiseen ja arviointiin. Näin pyritään mahdollistamaan se, että lapsen tuen tarve havaitaan riittävän varhain ja siihen pystytään vastaamaan välittömästi.

Päiväkodissämme pyrimme mahdollistamaan sen, että toiminta ja ympäristö palvelevat jokaisen lapsen tarpeita. Olemmekin panostaneet monipuoliseen kuvatukeen, joka palvelee kaikkia lapsia. Kuvatukea hyödynnetään päiväkodin jokaisessa tilassa. Myös henkilökunnalla on mukanaan kuvatuki erityisesti toiminnanohjauksen ja siirtymätilanteiden tueksi. Lisäksi henkilökuntamme hyödyntää arjessa paljon tukiviittomia puheen ja kuvien tukena.

*****

Esikoulussa on käytössä samat tuen periaatteet, kuin varhaiskasvatuksessakin. Esiopettajat vastaavat Tipitiin esikoululaisten tuen tarpeen arvioinnista. Tuen tarpeen arvioinnin perustana on lapsihavainnointi. Havainnointia tekevät kaikki työntekijät ja ne kirjataan ylös. Tarvittaessa konsultoidaan koulupsykologia ja -kuraattoria. Lapsen tukitoimia toteuttavat kuitenkin kaikki päiväkodin työntekijät. Tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan välittömästi. Kaikista tuen tarpeisiin liittyvistä asioista infotaan aina vanhempia.

Esiopetusvuoden aikana tehdään yhteistyötä lähialueen koulukuraattorin ja -psykologin kanssa. Myös laaja-alainen erityisopettaja käy keväällä havainnoimassa eskariporukkaa. Moniammatillinen yhteistyö siirtymävaiheessa esiopetuksesta kouluun on tärkeää, joten panostamme siihen etenkin kevään aikana. Tavoitteena on, että koulumaailma oppimisympäristöineen ja toimintoineen tutustutaan jo ennen opetuksen alkua. Siirtymävaiheessa myös huoltajat on tärkeässä roolissa, joten keskustelemme heidän kanssa matalalla kynnyksellä siirtymiseen liittyvistä asioista.

Esiopetusvuoden aikana toteutetaan myös kokemuksellinen hyvinvointikysely henkilöstölle, huoltajille ja esioppilaille, jonka vastaukset käydään yhdessä läpi.

Hyvinvointi ja osallisuus: Yleiset

Lasten osallisuutta toteutetaan monin tavoin päivittäisessä toiminnassa. Toiminta pyritään suunnittelemaan lapsia motivoivalla tavalla. Erilaisissa toiminnoissa esim. kädentaidoissa lapsi voi suunnitella ja toteuttaa työtään yksilöllisellä tavalla. Liikunnassa lasten osallisuus tulee esille lasten jumppatoiveina sekä alkuverryttelynä/loppuverryttelynä. Aamupiirillä/lasten palavereissa kerätään lasten toiveita tulevan toiminnan suhteen ja palautetta toteutuneesta toiminnasta. Teemme säännöllisesti myös itsearviointeja (peukku, kuvat, sanallinen arviointi), joiden avulla lapset pääsevät tuomaan esille mielipiteensä ja arvioimaan toimintaa.

Suunnittelemme toiminnan niin, että jokainen lapsi pystyy osallistumaan toimintaan matalalla kynnyksellä. Pienryhmätoiminta on päivittäistä ja omassa pienessä ryhmässä lapsi saa paljon osallisuuden kokemuksia. Suunnitteluvaiheessa otamme huomioon jokaisen lapsen yksilölliset tarpeet ja mietimme, miten niitä voi tukea toteutusvaiheessa. Kannustamme ja rohkaisemme kaikkia osallistumaan toimintaan omalla tavallaan. Otamme lapset mukaan myös toiminnan suunnitteluun.

Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä luodaan päiväkodin omilla koko talon kerhoilla (muskari, ilmaisukerho, liikkari). Kerhot toteutetaan vaihtelevissa ryhmissä. Lisäksi järjestämme säännöllisesti erilaisia teemapäiviä kuten satuhahmonaamiaiset ja isien toimintailtapäiviä, jotka tukevat sekä lasten että huoltajien yhteisöllisyyden muodostumista. Helmikuussa meillä on koko talon kuukauden teemana meriseikkailu, jolloin kaikki pienryhmät tekevät yhdessä yhdestä leikkihuoneesta merihuoneen, jossa lapset saavat leikkiä. Merihuoneeseen askarrellaan ja keksitään leikkejä yhdessä.

Huoltajien toiveita kuunnellaan päivittäin tuonti- ja hakutilanteiden keskusteluissa. Tarjoamme myös mahdollisuuden, vanhempien tarpeiden mukaan, pieniin palavereihin, jossa vanhempien kanssa voidaan vaihtaa kuulumisia. Tiedottaminen tapahtuu pääsääntöisesti kuukausikirjeiden kautta, mutta myös puhelimitse ja tekstiviesteillä.

Keväällä toteutettavan asiakastyytyväisyyskyselyn tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

*****

Eskarissa toteutetaan myös projektityöskentelyä, jossa lapset pääsevät itse suunnittelemaan projektin eri vaiheita ja kulkua. Projekteja tehdään lasten mielenkiinnon kohteiden mukaan, esimerkiksi syksyn ensimmäisenä projektina oli lennokit ja lennokkipaja pienille. Eskarit tekevät pienissä ryhmässä "Eskarin viikkouutisia" kuvaamalla ja kirjoittamalla eskarin viikottaisista tapahtumista. Samalla lapset saavat tuoda esille, mistä ovat pitäneet ja tai mikä ei ole ollut niin mieluista. Lasten toiveita ja arviointia toteutuneesta toiminnasta saadaan myös jatkuvan havainnoinnin, keskustelujen ja huoltajien kautta. Heti esikoulun alkupuolella eskarit saavat esittää omia toiveitaan esiopetusvuodelle eskarien toiveiden puuhun, joita pyrimme mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan.

Esikoulussa muiden tiedotuskanavien lisäksi hyödynnetään eVaka-viestejä viikoittain.

Eskarin keskeisimmät periaatteet ja käytännöt avataan huoltajille Eskari-infossa (syyskuu).

Eskari-infossa vanhemmat pääsevät tuomaan esille myös omia toiveitaan liittyen esiopetusvuoteen.

Eskareiden LEOPSiä tehdään yhteistyössä vanhempien kanssa. Lapsen esiopetuksen arviointia tehdään yhdessä koko eskarivuoden ajan ja keväällä arvioidaan yhdessä LEOPSiä toteutuminen.

Hyvinvointi ja osallisuus: Liikkuminen

Kannustamme lapsia liikkumaan sekä sisällä että ulkona. Sisätiloissa lapset saavat tilanteen mukaan leikkiä vauhdikkaita ja liikunnallisia leikkejä ja pidämme myös taukojumppaa säännöllisesti. Ulkona kannustamme lapsia juoksemaan ja liikkumaan vauhdikkaasti sekä pelaamaan erilaisia liikunnallisia pelejä omaehtoisesti ja ohjatusti. Pyrimme ulkoilemaan kaksi kertaa päivässä säällä kuin säällä. Päiväkodissa on monipuolinen liikuntavälineistö ja välineet ovat lasten käytettävissä.

Liikumme ja leikimme paljon lähimetsässä ja käymme säännöllisesti Metsämörriretkillä ympäri vuoden. Metsässä liikumme erilaisissa maastoissa ja hyödynnämme metsän tarjoamia liikuntamahdollisuuksia esim. kiipeilyä kiville ja kannoille, kahlaamista lumessa ja tasapainoilua kaatuneella puunrungolla.

Pienryhmissä järjestetään ohjattuja liikuntatuokioita viikoittain ja kuukausittain järjestämme koko päiväkodin yhteisen liikkarin. Käytössämme on liikunnan vuosisuunnitelma, jota hyödynnetään pienryhmien toiminnan suunnittelussa.

Hyödynnämme lähiympäristön liikuntamahdollisuuksia. Läheinen latu, luistinrata ja koulun piha sekä ympäröivä metsä ovat ahkerassa käytössä. Teemme myös koko päiväkodin väen kanssa retkiä hieman kauempana oleviin liikuntakohteisiin. Tällä kaudella teemme retken Kimmokkeen jumppasaliin sekä lähiympäristöön.

*****

Lisäksi leikimme viikoittain eskarissa yhteisiä ulkoliikuntaleikkejä aamu-ulkoilun yhteydessä. Piireillä harjoitteleminen myös hyvää istuma-asentoa. Eskarissa hyödynnetään toiminnallista oppimista, johon yhdistetään usein erilaisia liikunnallisia tehtäviä.

Helmikuussa eskareilla on uintiviikko Raksilan uimahallissa, jossa eskarit pääsevät uimaopettajan johdolla tutustumaan vesileikkikouluun. Uintiviikon tavoitteena on harjoitella itsenäistä liikkumista vedessä, kastautumista, kasvojen kastelua ja veteen puhaltamista.

Eskarit vierailevat keväällä Alakylän koulun eskareiden mukana Ylikylän koulun liikuntasalissa liikuntatunnilla. Kevätkaudella tulossa myös yhteinen luistelukerta myös Alakylän koulun eskareiden kanssa koulun luistelukentällä.

Hyvinvointi ja osallisuus: Kulttuuri

Hyödynnämme päiväkodissamme jatkuvan vaihtuvan taidenäyttelyn periaatetta, jossa jokaisella ryhmällä on oma taideseinänsä, johon kootaan lasten ajankohtaisia taideteoksia. Taidenäyttelyt ovat huoltajien nähtävillä.

Päiväkodissamme järjestetään perinteeksi muodostuneita juhlia, kuten naamiaisia ja nurinkurinpäiviä vuosittain, joista Tipitii usein muistetaan. Tällä kaudella juhlimme Tipitiin 20-vuotis juhluvuotta, jota juhlistamme yhdessä lapsien kanssa naamiaisten ja kakkukestien merkeissä.

Päiväkodissamme huomioidaan kulttuurisesti merkittävät liputus- ja merkkipäivät kuten Itsenäisyyspäivä, saamelaisten kansallispäivä ja ruotsalaisuuden päivä. Tällaisina päivinä tutustumme lapsilähtöisesti päivän teemaan kunnioittaen ja arvostaen. Kuukausittain järjestettävissä ilmaisukerhoissa ja muskareissa huomioidaan ajankohtaiset liputus- ja merkkipäivät.

Pyrimme järjestämään päiväkodille vaihtuvan esiintyjän aina tarjonnan mukaan.

Päiväkodilla vierailee myös kirjastoauto noin kerran kuukaudessa, jolloin pienryhmät pääsevät vuorotellen tutustumaan kirjallisuuteen.

*****

Esikoululaiset vierailevat eskarivuoden aikana Kiimingin kirjastossa, jossa tutustumme kirjastossa käymiseen ja toimimiseen sekä tietenkin erilaisiin kirjaston palveluihin. Samalla kierrämme myös kirjastossa esillä olevat taidenäyttelyt.

Eskareilla on lisäksi yhteinen lauluhetki Alakylän koululla eskareiden ja 1.-luokkalaisten kanssa, jossa tutustumme heille sekä meille tärkeisiin lauluihin, joita laulamme yhdessä.

Eskarit ovat vuosittain käyneet retkellä Oulussa, jolloin tutustumme oululaisuuteen ja retkikohteen lähialueen kulttuuritarjontaan mahdollisuuksien mukaan.

Kestävä tulevaisuus: Yleiset

Lasten luontosuhdetta vahvistamme leikkimällä paljon lähimetsässä ympäri vuoden. Lähimetsässä lapset voivat leikkiä, liikkua ja tutkia luontoa vapaasti. Aikuinen on läsnä leikeissä ja havainnoi aktiivisesti. Aikuinen lähtee mukaan lapsen ihmettelyyn ja huomioi lapsen tekemät havainnot. Lapsia kiinnostavia asioita lähdetään tutkimaan yhdessä. Käymme myös säännöllisesti Metsämörriretkillä. Retkillä leikimme ja nautimme luonnosta sekä tutkimme luontoa myös ohjatusti. Metsäretkiin sisällytetään myös seikkailullisia ja elämyksellisiä elementtejä. Korostamme aina metsässä luonnon kunnioittamisen tärkeyttä. Päiväkodin pihalla on kasvilaatikot, joissa viljelemme lasten kanssa hyöty- ja koristekasveja.

Edistämme kestävää kiertotaloutta yhdessä lasten kanssa. Päiväkodilla kierrätetään jätteet monipuolisesti ja viemme ja lajittelemme kierrätysmateriaalit ekopisteellä yhdessä lasten kanssa. Opettelemme tunnistamaan kierrätettävät materiaalit ja pohdimme yhdessä ja otamme selvää, mitä kierrätysjätteille tapahtuu. Käytämme myös paljon kierrätysmateriaaleja askartelussa. Kiinnitämme huomioita roskattomuuteen ja kannustamme lapsia keräämään havaitut roskat. Metsäretkillä pyrimme pakkaamaan eväät ekologisesti. Päiväkodin leikkiympäristön sekä retkipaikkojen siisteydestä pidämme huolta yhdessä.

Ilmasto-osaamista harjoittelempa päivittäin arjen pienten tekojen avulla. Pyrimme mahdollisimman pieneen ruokahävikkiin esim. ruoka tilataan todellisen tarpeen mukaan ja lapset saavat valita ruokansa annoskoon. Lapsia kannustetaan arvostamaan ruokaa ja suhtaudumme myönteisesti terveelliseen ruokaan ja syömiseen. Säästämme energiaa arjen eri tilanteissa. Lapsia ohjataan säästämään vettä ja sähköä, esim. käsienpesussa ei valuteta vettä turhaan ja tarpeettomat sähkölaitteet sammutetaan. Tutkimme myös sääilmiöitä päivittäin. Havainnoimme säätä ja seuraamme sään muutoksia sekä vuodenaikojen vaihtumista.

*****

Esikoulussa harjoittelempa toimimaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Pohdimme säännöllisesti lasten kanssa, mitä kestävä tulevaisuus merkitsee ja harjoittelempa pieniä tekoja kestävän tulevaisuuden edistämiseksi päivittäin. Harjoittelempa päivittäin mm. ekologista veden käyttöä esimerkiksi käsien pesun yhteydessä. Henkilöstö mallintaa yhdessä sovittuja keinoja ja innostaa lapsia toimimaan samoin.

Kestävä tulevaisuus: Kansainvälisyys

Herättelempa lasten kiinnostusta eri kulttuureihin, kansalaisuuksiin ja kieliin. Päiväkodilla on oma plan kummilapsi Guatemalassa, johon pidämme yhteyttä yhdessä lasten kanssa. Kielisuihkuttelua on päivittäin eskareilla ja säännöllisesti myös päiväkodin pienemmillä lapsilla. Päiväkodin karttapallo, maantietoon ja kulttuureihin liittyvät pelit ja kirjat ovat lasten vapaassa käytössä. Niitä myös tutkitaan yhdessä lasten kanssa. Huhtikuussa vietämme matkustus-teemaista seikkailukuukautta, jolloin teemme leikkimatkoja eri maihin. Lapset saavat itse suunnitella leikkimatkat ja etsimme yhdessä tietoa matkakohteista ja niiden kulttuureista.

*****

Esikoulussa hyödynnetään kielisuihkutusta päivittäin. Harjoittelempa mm. laskemaan eri kielillä lapsen mielenkiinnon kohteita kuunnellen. Lisäksi eri maista puhuttaessa tutustumme maan kieleen ja ympäristöön esimerkiksi kuvia katsellen.

Kestävä tulevaisuus: Digitalisaatio

Tutustumme erilaisiin digitaalisiin laitteisiin ja harjoittelempa lasten kanssa laitteiden vastuullista käyttöä. Laitteita käytetään aina yhdessä aikuisen ohjauksessa (valvonnassa). Tutustumme erilaisiin oppimispeleihin, kuvaamiseen, videon tekemiseen, äänittämiseen ja digilaitteilla kirjoittamiseen ikätasoisesti.

Hyödynnämme mediakasvatusta pienryhmien toiminnassa kuukausittain. Erityisesti mediakasvatusta näkyy päiväkodissamme siten, että tartumme lapsilta tuleviin ideoihin ja havaintoihin ja tutustumme niihin esimerkiksi netin kautta. Metsäretkillä voimme esimerkiksi selvittää, mikä lasten löytämä ötökkä on kyseessä ja mitä se syö ravinnokseen.

Lapsille kootaan omat kasvunkansiot, jonne dokumentoidaan pedagogista toimintaa. Lapset osallistuvat itse oman kasvunkansion tekemiseen.

Teemme jouluksi perheille digitaalisen satukirjan BookCreatoria hyödyntäen.

Päiväkodillämme on käytössä Instagram ja Facebook -tilit, joihin dokumentoimme päiväkodin arkea. Samalla harjoittelemme vastuullisuutta ja turvallisuutta kuvien julkaisemisen suhteen yhdessä lasten kanssa.

Tutustumme pienryhmissä ohjelmoinnin alkeisiin hyödyntämällä kynätehtäviä, toiminnallista oppimista sekä tutkivaa työskentelyä.

*****

Esikoulussa hyödynnämme digitaalisia laitteita osana opetusta viikoittain. Käytämme Wordwall -sivustoa luomaan oppimislejää ajankohtaiseen aiheeseen liittyen.

Eskareilla on käytössä padivuorot kuukausittain. Jokaisella eskarilla on käytössään 3x20min vuoroa per kuukausi. Padivuorolla on mahdollista pelata oppimislejää kuten Ekapeliä, Molla ABC tai Matikkakunkkua. Harjoittelemme äidinkielen ja matematiikan sisältöjen lisäksi myös valokuvien ottamista sekä sopivaa ruutuaikaa.

Hyödynnämme viikkouutisten tekemisessä myös tietokonetta, tulostinta ja iPadia.

Esi – ja alkuopetuksen yhteistyö

Yhtenäinen esi- ja alkuopetuksen pedagogiikka, toimintakulttuuri ja oppimisympäristö vahvistaa lapsen varhaista perustaitojen oppimista ja mahdollistaa lapsen yksilöllisen etenemisen kasvun ja opin polulla joustavien siirtymien avulla.

Päiväkotimme on tehnyt yhteisen 5–8 -vuotiaiden pedagogisen suunnitelman Alakylän ja Tirinkylän koulujen kanssa.

Muut päiväkodin toimintavuotta koskevat asiat

Metsämörritoiminta alkaa vko 35.

Henkilökunnan iltapalaveri 3.9.

Vanhempainilta 9.9.

Satunaamiaiset ja päiväkodin 20v. syntymäpäiväjuhlat 20.9.

Eskarit Turvaa tenaville tapahtumaan 2 tai 3.10.

Syysretki Kiiminkiin lokakuussa.

Valokuvaus 15.10.

Henkilöstön tukiviittomakoulutus marraskuussa.

Isien toimintailtapäivä 8.11.

Lasten toivepäivä 20.11. (Lasten oikeuksien päivä).

Digitaalinen joulukirja perheille vko 51.

Nurinkurinpäivä 30.1.

Merihuone projekti helmikuussa.

Salaiset tehtävät (ystävänpäivä) vko 7.

Eskareiden uimakoulu vko 7.

Hiihtoviikko vko 12.

Yhteinen matka -roolileikki 24.4.

Vappunaamiaiset 31.4.

Äitien iltapäivä 9.5.

Kevätretki vko 21.

Toiminnallinen kevätkuuhla ja eskareiden todistusten jako 27.5.

Arviointi

Lapset arvioivat toimintaa säännöllisesti. Arviointia tehdään arjessa esim. peukkua ja symbolia näyttämällä tai sanallisesti. Lasten kanssa pidetään säännöllisesti myös lasten palaverieja, jolloin arvioidaan ryhmän toimintaa, kartoitetaan lasten toiveita ja suunnitellaan toimintaa yhdessä.

Henkilöstö havainnoi lapsia ja ryhmän toimintaa aktiivisesti ja jatkuvasti. Havainnot kootaan yhteen tiimipalaverieissa ja niitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Toimintaa arvioidaan myös ryhmävasun avulla.

Henkilöstön kehitys/työhyvinvointikysely on pidetty elokuussa ja kehityskeskustelut pidetään maaliskuussa. Näissä henkilöstö arvioi omaa osuuttaan työyhteisössä ja samalla kartoitetaan mahdolliset koulutustarpeet.

Huoltajille järjestetään tyytyväisyyskysely vuosittain, jolloin he voivat arvioida päiväkodin toimintakulttuuria ja pedagogiikkaa sekä tuoda esille kehitysideoita.

*****

Esiopetuksen toteutumisen arviointi on jatkuvaa ja sitä toteuttavat esiopettajan lisäksi myös kaikki työntekijät. Esiopettaja arvioi havainnoimalla eskarin toimintaa koko toimintavuoden ajan. Yhteisissä palaverissa reflektoidaan ja arvioidaan toiminnan toteutumista aktiivisesti.

Lasten kanssa arvioidaan yhdessä keskustellen eskarin toimintaa. Arviointitietoa saadaan myös vanhempien suullisesta ja kirjallisesta palautteesta (esim. eVakaviestit, asiakastytyväisyyskysely). Lapsen LEOPSin toteutumista arvioidaan keväällä lapsen ja huoltajan kanssa yhteistyössä. Lapset pääsevät osallistumaan LEOPS -keskusteluun toiminnallisella itsearviointitehtävällä.

Eskarissa pidetään tammikuussa hyvinvointikysely, joka toteutetaan lapsille, eskarin henkilökunnalle ja huoltajille. Hyvinvointikyselystä tehdään kooste päiväkodin ilmoitustaululle.